

Aanwezig:	Voorzitter	: dhr. N. Zarroy
	Commissiegriffier	: mevr. J. Frerichs
	SP	: dhr. G. Klaus
	CDA	: dhr. E. Luyben, dhr. J. Roefs
	VVD	: dhr. C. van der Burgt, mevr. E. Niessen-Noordraven
	GroenLinks	: mevr. A. Maas
	Helmond Aktief	: dhr. T. van Mullekom, dhr. G. van Vugt
	PvdA	: dhr. H. de Mare
	D66	: dhr. J. van den Bogaard, mevr. G. van den Waardenburg
	Lokaal sterk	: mevr. K. Breuer, dhr. J. Hamacher
	Helder Helmond	: dhr. M. Rieter, dhr. M. van de Westerlo
	Senioren 2013	: dhr. F. Peters
	plan!	: dhr. H. de Leest
	Portefeuillehouder(s)	: wethouder E. de Vries, wethouder P. Smeulders
	Overig	: mevr. J. Polak, beleidsmedewerker (<i>agendapunt 4</i>) dhr. F. van Turnhout, afdeling Accommodatie en Exploitatie (<i>agendapunt 5</i>) mevr. G. de Kort, programmamanager Duurzame en Gezonde Stad (<i>agendapunt 6</i>)
Afgemeld:	dhr. S. Dere (CDA), dhr. T. Kuypers (Lokaal sterk), dhr. J. Möllmann (VVD), mevr. M. van der Pijl (PvdA), dhr. H. Verbakel (SP) en dhr. T. van Wetten (CDA)	
Notulist:	mevr. L. Engelberts-Bol	

1. Opening en mededelingen

De **voorzitter** opent de vergadering om 19.38 uur en heet de aanwezigen welkom. Hij deelt een aantal afmeldingen mee en gaat direct over naar de inhoud van de agenda, die ongewijzigd wordt vastgesteld.

2. Beantwoording ingediende technische vragen

De heer **Van Vugt** (Helmond Aktief) heeft een technische vraag aan wethouder De Vries voorbereid. Het betreft de laatste stand van zaken rondom de voetgangers- en fietspaden vanaf station Helmond 't Hout tot aan de Automotive Campus.

Wethouder **De Vries** geeft aan dat de raad bij de Voorjaarsnota een motie heeft ingediend om niet alleen de genoemde fietsverbinding te bekijken, maar ook de veiligheid op de Burg. Krollaan. Het college heeft deze opgave opgepakt en een meedenkgroep geformeerd in Mierlo-Hout, bestaande uit de wijkraad, enkele betrokken wijkbewoners en de fietsersbond. Vervolgens is tijdens een aantal sessies opnieuw gekeken naar de beste en veiligste verbinding voor fietsers en voetgangers van het station naar de Automotive Campus. Twee weken geleden heeft het college tijdens een brede bewonersavond de eerste variant besproken. Naar aanleiding daarvan is het ontwerp nogmaals aangepast en deze variant is op 9 november jl. gepresenteerd aan circa honderd inwoners. Ook deze tweede variant wordt nog aangepast. Zodra dit gereed is en de meedenkgroep akkoord is, zal de wethouder de commissie informeren over de concrete plannen.

De heer **Van Vugt** (Helmond Aktief) constateert dat de Burg. Krollaan een fietsroute en eenrichtingsverkeer wordt. De Dr. Dreeslaan wordt gemarkeerd als een looproute. Spreker wil weten hoeveel passanten dagelijks over deze looproute gaan, rekening houdend met de duizend studenten die voornamelijk vanuit Eindhoven naar de Automotive Campus komen.

Wethouder **De Vries** antwoordt dat het niet mogelijk en ook niet handig is om nu in detail op deze vragen in te gaan. Hij neemt de opmerkingen in ieder geval mee in het definitieve ontwerp, dat mettertijd aan de commissie wordt gepresenteerd. Ten aanzien van de procedure merkt hij op dat er geen raadsbesluit nodig is om de maatregelen uit te voeren, tenzij het een verkeersmaatregel betreft. Als het totaalplan duidelijk is, kan de commissie opnieuw vragen stellen.

3. Notulen 3 oktober en 10 oktober 2017

De notulen van de vergaderingen van 3 oktober en 10 oktober 2017 worden ongewijzigd vastgesteld.

Opiniërend

4. Presentatie Bomenbeleid – Lusten en lasten van bomen in Helmond

Inleiding: in de raadsvergadering van 29 augustus 2017 heeft de VVD gevraagd om de brief van de heer Eefting over overlast door pluïus van bomen aan de Zonedauwsingel, te behandelen in de commissie Omgeving. Hierbij werd gevraagd om:

- een inventarisatie van klachten over bomenoverlast;
- een overzicht van situaties die om aanpassing vragen vanwege onvrede van bewoners met boomkeuzes en onderhoud.

Genoemde onderwerpen zijn opgenomen in een presentatie die vandaag wordt gegeven.

De presentatie omvat tevens het plan om alle overlastveroorzakende wilgen en populieren in Dierdonk (Zonedauwsingel en omgeving) in het najaar van 2017 te verwijderen en te vervangen door andere boomsoorten. De eerder geplande gefaseerde vervanging van deze bomen wordt derhalve versneld uitgevoerd, zoals in juli 2017 is toegezegd aan de bewoners.

Mevrouw **Polak** geeft nadere uitleg over de presentatie aan de hand van negen sheets.

1. Bomenbeleid
2. Inhoud
3. Klachten en meldingen – eerste drie kwartalen van 2017
4. Schades
5. Boomwaarden (algemeen belang) en boombezwaren (individueel belang)
6. Klimaatadaptatie – programmaplan duurzame en gezonde stad: “Zet in op blauwe lijnen, groene structuren en het ontsteden van de stad”
7. Uitgangspunten voor het bomenbeleid
8. Aanpak overlast bomen
9. Aanpak overlast in Dierdonk

De **voorzitter** geeft de commissie gelegenheid tot het stellen van verhelderende vragen.

NB De vragen hebben voor de duidelijkheid een letter op alfabetische volgorde gekregen.

De heer **Rieter** (Helder Helmond) is nieuwsgierig hoeveel bomen er in Helmond staan. (a) Tevens vraagt hij zich af hoeveel beschermde bomen Helmond telt en welke criteria hiervoor gelden. (b)

Tot slot is spreker geschrokken van de bomenkap in de Wethouder Ebbenlaan, waar majestueuze bomen stonden. De vraag is wat de reden voor deze kap is geweest. (c)

De heer **Van de Westerlo** (Helder Helmond) heeft begrepen dat beschermde bomen in principe niet worden omgezaagd. Wat doet de gemeente als bepaalde beschermde bomen toch overlast veroorzaken, zoals wortelgroei onder de fundering van huizen en de opdruk van trottoirs? (d)

Mevrouw **Breuer** (Lokaal sterk) merkt op dat zij signalen heeft vernomen van burgers die hun oprit moeilijk kunnen opkomen, omdat bomen (te) dicht langs de oprit staan en niet tijdig worden gesnoeid, waardoor takken op auto's komen. Verder ervaren burgers de gemeente niet altijd als een goede buur als zij tegen een gebied aan wonen waar bomen van de gemeente staan.

Als voorbeeld noemt mevrouw Breuer het Bakels Bos, dat grenst aan meerdere tuinen. Zij wil weten welk snoei beleid de gemeente hiervoor voert. (e) Bovendien hebben bewoners het gevoel dat er niets met hun klachten wordt gedaan als zij de gemeente bellen.

Mevrouw **Niessen** (VVD) geeft aan dat het belang van bomen overduidelijk is. Zij is wel van mening dat de gemeente twintig jaar geleden bij de aanleg van Dierdonk door onwetendheid een aantal fouten heeft gemaakt. De gemeente zou hierop moeten terugkomen. Op verschillende plaatsen zijn verkeerde boomsoorten geplant en veel bomen – die veelal heel snel groeien – staan te dicht op de huizen. De VVD begrijpt dat veel burgers klagen, omdat zij daartoe voldoende redenen hebben, zoals onveilige situaties.

Ten aanzien van de Zwanebloemsingel, waar bewoners al jarenlang klagen over de rij bomen aan de kant van de huizen, wil de VVD weten of het inderdaad nog vijf jaar kan duren voordat deze bomen worden gekapt. (f)

De heer **Klaus** (SP) oppert op sheet 5 tussen de groene kolom boomwaarden en de rode kolom boombezwaren een oranje kolom toe te voegen, omdat diverse bezwaren ook als een waarde kunnen worden gezien. Als voorbeeld noemt hij het stuifmeel. (g)

De heer **Peters** (Senioren 2013) heeft een vraag over bomen die dicht bij huizen staan: zijn deze voorbestemd om monumentaal te worden, of maakt de gemeente hier een keuze in? (h)

Als bomen blijven groeien, kunnen ze toenemende overlast veroorzaken. Op sheet 8 staat echter dat extreme schaduw veelal geen reden is om te kappen.

Mevrouw **Van den Waardenburg** (D66) stelt dat er binnen de gemeente Helmond een vergunning moet worden aangevraagd voor de kap van een beschermde boom. Deze bomen staan op een bomenkaart. De vraag is hoe vaak deze lijst wordt herzien. (i)

Een tweede vraag gaat over de situatie in Dierdonk en het terughoudende kapbeleid dat de gemeente voert. In Dierdonk klagen mensen over pluizen: is dit een voldoende zwaarwegende reden om bomen te kappen? (j)

Mevrouw **Maas** (GroenLinks) heeft een vraag over sheet 4 met schades. In 2014 was er sprake van een schadebedrag van ruim € 45.000, dat aanzienlijk hoger is dan de erop volgende jaren. Waarop is dit bedrag gebaseerd? (k)

Verder wil zij weten welk type claims er zijn, refererend aan de trends die de sheet vermeldt. (l)

Mevrouw **Polak** geeft antwoord op de vragen:

- a) Helmond heeft ongeveer 50.000 bomen individueel geregistreerd, los van bomen die in bossen, bosplantsoenen, weilanden en dergelijke staan.
- b) Helmond telt in het eigen bestand ongeveer 750 beschermde bomen. Daarnaast zijn er circa 250 beschermde bomen van particulieren. Bomenlanen zijn als lijn beschermd en zijn hierin niet meegeteld.
- c) Het antwoord ten aanzien van de bomen aan de Wethouder Ebbenlaan moet worden opgezocht.
- d) Het aantasten van de fundering van een rijksmonument is de enige uitzondering die wordt gemaakt om een beschermde boom te kunnen kappen. In andere gevallen worden bouwkundige maatregelen genomen om gebouw en boom te sparen. Dit is echter zeer uitzonderlijk; in 2017 is hier nog geen melding van gemaakt.
- e) Ten aanzien van oprit en snoei gaat de gemeente in haar bomenbeleid uit van een bepaalde doorrijhoogte, die als uitgangspunt dient om bomen voldoende hoog op te kronen. In principe is een te lage doorrijhoogte niet mogelijk, wat eens in de vier jaar wordt gecontroleerd. Bomen die ouder dan vijftig jaar zijn, worden eens per twee jaar gecontroleerd; bomen met gebreken jaarlijks. Een uitzondering hierop is de rand van een bos, wat min of meer een blinde vlek is. De gemeente is momenteel bezig met het uitwerken van haar zorgplicht aldaar. De specifieke klachten die lokaal sterk heeft genoemd, zullen worden onderzocht.
- f) Mevrouw Polak erkent dat er enkele plekken in Helmond zijn die qua bomenbeleid beter kunnen en moeten worden aangepakt. Het budget is echter beperkt, waarbij voorrang wordt gegeven aan situaties die de veiligheid bedreigen. De huidige maatstaf is dat bomen niet te dicht op huizen mogen staan; in het verleden is hier anders mee omgegaan, waardoor er nu overlast ontstaat. Het is mogelijk dat bewoners van de Zwanebloemsingel nog vijf jaar moeten wachten voordat de bomen worden gekapt, maar dit is moeilijk te voorspellen. Gevaarlijke situaties

moeten inwoners melden bij de gemeente. Het opruimen van blad is aan de bewoners zelf, waarbij de gemeente hen tegemoetkomt door het plaatsen van bladkorven. Ook het schoonmaken van dakgoten is een verantwoordelijkheid van de huiseigenaren. Verder is het zo dat bij controle van de bomen altijd wordt gelet op de aanwezigheid van dood hout, opdat dit geen schade of gevaarlijke situaties oplevert. Indien nodig wordt de controlefrequentie opgevoerd.

- g) Het toevoegen van een oranje kolom neemt mevrouw Polak mee. Zij is het ermee eens dat sommige aspecten in beide kolommen thuishoren.
- h) De gemeente gaat ervan uit dat bomen die aftakelen, moeten worden opgeruimd. De meeste bomen in Helmond worden momenteel niet veel ouder dan dertig jaar en dit kan mogelijk worden opgerekt tot zestig jaar. Tegen die tijd is een boom echter nog niet monumentaal. Het uitdunnen van rijen bomen gebeurt in sommige situaties, zoals recentelijk in Brandevoort is gedaan. Dit is evenwel afhankelijk van het beeld dat wordt nagestreefd en is bedacht door de landschapsarchitecten. Uiteindelijk is het bedoeld om de andere bomen meer ruimte te geven en tot een volwassen boom te kunnen laten uitgroeien. Mevrouw Polak erkent dat extreme schaduw voorkomt, meestal in situaties waar bomen zijn behouden op plekken waar wordt gebouwd. De schaduw is dan een consequentie van het sparen van een bomen of bomen. Vervolgens is het niet de bedoeling om zo'n boom alsnog om te zagen. De gemeente gaat altijd serieus in op klachten, maar deze zijn niet altijd te verhelpen.
- i) Het herzien van de lijst met beschermde bomen staat volgend jaar op het programma. Dit gebeurt eens in de tien jaar. Om de vijf jaar wordt de lijst geëvalueerd en jaarlijks wordt ze geactualiseerd.
- j) De pluizenoverlast in Dierdonk is dusdanig extreem dat de gemeente afwijkt van haar bomenbeleid, onderbouwd met voldoende argumenten. In dit geval was het een combinatie van pluizen – een grote witte deken – en zware takken die uit de bomen waaiden en voor gevaar zorgden, ondanks voldoende onderhoud. Dit laatste had onder meer te maken met de zachte houtsoort van de wilgen.
- k) Het hoge schadebedrag in 2014 heeft te maken met de flinke stormen die in het betreffende jaar hebben plaatsgevonden.
- l) Verder gaat het onder andere om mensen die zijn gestruikeld over een stoeptegels en een claim indienen. Bij wegwerkzaamheden negeren mensen soms borden en rijden ze te hard, waardoor ze een val maken en de schade proberen te verhalen op de gemeente.

Wethouder **De Vries** geeft antwoord op vraag c) over de Wethouder Ebbenlaan. Deze weg was aan vervanging toe, waarbij de stoep nader is geïnspecteerd. Het bleek dat de boomwortels voor een enorme opdruk zorgden, wat de doorgang beperkte. Bij de herinrichting is geen ruimte gevonden om de bomen te vervangen. Derhalve zijn de bomen in het kader van de veiligheid en de boomwortelproblematiek weggehaald en slechts op een paar plaatsen vervangen door nieuwe aanplant.

Inzake vraag e) en de 'stedelijke' bomen die vlak naast de weg door De Rijpel staan, geeft de wethouder aan dat dit is besproken met de wijkraad en de verkeerscommissie. De bomen zullen laag worden gesnoeid, zodat de veiligheid en overzichtelijkheid van de weg verbeteren. Richting de VVD merkt de wethouder op dat ieder jaar wordt geïventariseerd waar de problemen het grootst zijn. Op het moment dat de Zwanebloemsingel hoger in de prioritering komt, is het kappen van de bomen eerder aan de beurt. Als de bladoverlast inderdaad zo groot is als door mevrouw Niessen is opgemerkt, dan wil de wethouder ervoor zorgen dat deze overlast door snoei enigszins wordt gereduceerd.

5. Presentatie Visie op de landbouwgronden

De heer **Van Turnhout** geeft nadere toelichting op duurzame invulling van gemeentegrond.

Hoe worden de gronden gebruikt?

De gemeente Helmond bezit 200 hectare landbouwgrond, die is gekocht voor de ontwikkeling van de stad. De betreffende gronden liggen braak en zijn de afgelopen jaren grotendeels gebruikt voor het telen van maïs, een flexibel gewas. In het voorjaar van 2017 heeft de raad een motie aangenomen om de betreffende gronden te verduurzamen.

Verduurzaming gemeenteground

Helmond wil een klimaatneutrale stad zijn en heeft een afweging gemaakt voor alle percelen landbouwgrond, die zijn ingetekend op een kaart van Helmond. Hierbij zijn grofweg drie categorieën te onderscheiden:

- 1) Flexibele gronden die desgewenst direct beschikbaar moeten zijn en waarop flexibele gewassen komen te staan.
- 2) Gronden die later benodigd zijn voor ontwikkeling en die een andere invulling kunnen krijgen.
- 3) Gronden die zijn gekocht voor de ontwikkeling van de stad en die teruggegeven kunnen worden aan de natuur of ingezet kunnen worden voor de gemeentelijke compensatieopgaven.

In 2017 is getest met andere gewassen: industriële hennep, tarwe en spelt. Verder zijn ook gewassen als afrikaantjes en koolzaad mogelijk, evenals het aanleggen van zonnevelden. De conclusie die de heer Van Turnhout meegeeft, is dat de gemeente duurzame alternatieven toejucht en graag wil meewerken om de betreffende plannen te ontwikkelen.

De **voorzitter** geeft de commissie gelegenheid tot het stellen van verhelderende vragen.

Mevrouw **Maas** (GroenLinks) wil weten of de opbrengsten uit de nieuwe bestemmingen ten goede van de gemeente komen. Als dit zo is, is de vraag hoe dit fiscaaltechnisch is geregeld, bijvoorbeeld in het kader van het Besluit begroting en verantwoording (BVV) en de nieuwe vennootschapsbelasting. (a)

De heer **Hamacher** (Lokaal sterk) heeft een vraag van gelijke strekking.

De heer **De Mare** (PvdA) veronderstelt dat de gemeente meer dan 200 hectare grond heeft, die hij de heer Van Turnhout heeft horen noemen. Dit heeft waarschijnlijk te maken met de definitie van de betreffende gronden. Zo gaat spreker ervan uit dat gemeente bijvoorbeeld ook grote grasvlakten bezit die op een zinnigere manier kunnen worden benut. (b)

De heer **Roefs** (CDA) vraagt of de genoemde landbouwgrond allemaal toekomstige bouwgrond is. (c) Hij geeft aan dat veel mensen willen dat landbouwgrond ten dienste van de landbouw komt. De alternatieve invulling van de gronden acht hij te verdedigen, maar hij vraagt zich af wat het rendement is. (d)

De heer **Van der Burgt** (VVD) beschouwt de genoemde ontwikkelingen als kleinschalige ontwikkelingen. Aan iedere ontwikkeling zit echter een opbrengstenplaatje en de gemeente Helmond heeft een noodlijdend grondbedrijf. De VVD wil op termijn graag een concrete rendementsverwachting zien, omdat hij dit als een punt van zorg ziet. Ten aanzien van de paars-roze ingekleurde percelen op de kaart, bedoeld voor zonnevelden, krijgt de VVD graag een nadere toelichting. (e)

De heer **Rieter** (Helder Helmond) is verheugd met de komende diversiteit: de landbouwgrond nieuwe stijl. Hij oppert om ook iets te doen met verdwenen groenten, zoals de pastinaak. Terzijde wil hij weten of de naam 'afrikaantjes' nog is toegestaan. (f)

De heer **Van Turnhout** gaat over tot de beantwoording van de vragen.

- a) In het collegevoorstel is meegegeven dat de alternatieve invulling op termijn opbrengstneutraal moet zijn ten opzichte van de opbrengsten die de maïs genereert. Deze opbrengst wordt apart in de boeken genoteerd. De paarsgekleurde percelen zijn in het kader van het BVV al uit het grondbedrijf gehaald en vormen geen actief complex meer. De betreffende gronden worden intern overgedragen en komen voor financiële besluitvorming nog een keer terug bij het college.
- b) en c) Het is juist dat de gemeente veel meer grond dan 200 hectare bezit. De genoemde 200 hectare zitten in de landbouwexploitatie, ook al hebben niet alle gronden meer een landbouwbestemming. Enkele gronden hebben de bestemming bedrijventerrein of uit te werken woonterrein. Alleen de paars-roze gronden aan de buitenrand worden gebruikt voor alternatieve invulling of de compensatieopgaven, of ze worden verkocht of ingezet voor de natuur.
- d) en e) De opbrengst van de alternatieve invulling wordt aan de betreffende grondexploitatie toebedeeld. Aan de westkant van Stiphout-Zuid wil het bedrijf e-Quest een zonneveld plaatsen van een aantal hectare. Dit plan zit momenteel in de procedure voor de omgevingsvergunning.
- f) De naam 'afrikaantjes' is gewoon gangbaar.

Wethouder **Smeulders** vertelt dat e-Quest de gemeente ruim een jaar geleden heeft benaderd en dat de plannen van deze organisatie mooi aansluiten op de duurzaamheidsdoelstelling van Helmond. Hiervoor was het belangrijk dat er voldoende draagvlak onder de buurtbewoners zou zijn, waarna diverse informatiesessies zijn georganiseerd die enthousiast zijn onthaald. De wethouder is in ieder geval erg verheugd dat er een bedrijf is dat middelen wil investeren in duurzaamheid. Het is nog maar de vraag of de opbrengst van de zonnepanelen de kosten zullen dekken. Omdat het om een tijdelijke ontheffing gaat, is het plan voor maximaal tien jaar mogelijk. De omwonenden profiteren vooralsnog niet mee van de opbrengst. In reactie op een extra vraag van de VVD geeft de wethouder aan dat er inderdaad sprake is van 20 hectare grond buiten de gemeentegrenzen – in Someren en Asten. Deze gronden zijn in het verleden gekocht voor een bepaalde ontwikkeling, die uiteindelijk niet doorgaat. De gemeente Helmond heeft deze gronden voor een gunstige prijs gekocht en lijdt geen schade als ze verkocht moeten worden. Dit is echter nog niet gebeurd, omdat de gronden mogelijk interessant zijn voor de compensatieopgaven en dan natuurgebied zullen worden. De komende jaren zal de gemeente hierover een beslissing nemen.

6. Presentatie Energietransitie en klimaatbegroting

Mevrouw **De Kort** geeft nadere uitleg over de presentatie in het kader van het programma Duurzame en Gezonde Stad en de ambitie '2035 Helmond Klimaatneutraal'.

Zij doet dit aan de hand van elf sheets:

1. Energietransitie
2. Conferentie Versnellingsagenda in Helmond in 2015: belangrijk moment, start platform 'alle lichten op groen' als basis en verbindende factor
3. Klimaatbegroting: opdracht aan burgemeester en wethouders
4. Verloop netto CO₂-uitstoot Helmond: voorzichtig dalende lijn, geen trend
5. Verdeling CO₂-uitstoot over sectoren (grafiek)
6. Verdeling CO₂-uitstoot over energiegebruikers: huidige inzichten (taartdiagram)
7. Conclusies > daling, maar geen trend
8. Effect van projecten tot 2020: 4% afname in vier jaar tijd (verwachting)
9. Gaat niet vanzelf, de opgave is fors
10. Aanbevelingen procesmatig
11. Intentieovereenkomst aardgasvrij 14 oktober 2017 > afspraken tussen partners

Tot slot laat mevrouw De Kort een filmpje zien:

<https://www.youtube.com/watch?v=gEUXBU2FC34&index=8&list=PL748YDmxhFBIqXyplq-OILmECUZfFgOib>

De **voorzitter** geeft de commissie gelegenheid tot het stellen van verhelderende vragen.

De heer **De Mare** (PvdA) heeft een vraag over de grafiek op sheet 5. Mevrouw De Kort heeft geweerd dat het bedrijfsleven minder zuinig lijkt te zijn, omdat de CO₂-uitstoot in de gebouwde omgeving is toegenomen. De heer De Mare wil dit nuanceren: tussen 2011 en 2015 lag de bouw vrijwel stil, waarna de economische activiteiten weer zijn gestegen. Het is dus mogelijk dat sommige sectoren wel degelijk aan CO₂-reductie werken. Ook is het mogelijk dat een bedrijf met veel werkgelegenheid van een andere gemeente naar een duurzamere locatie in Helmond verhuist; ook op die manier neemt de CO₂-uitstoot in Helmond toe, terwijl deze elders afneemt. In totaal gaat de maatschappij er dan op vooruit. De vraag is of deze effecten zijn meegenomen in de grafiek. (a)

Tot slot is de PvdA van mening dat de kosteneffectiviteit van maatregelen onder de loep moet worden genomen. De vraag is of mevrouw De Koster dit nader kan toelichten. (b)

De heer **Van den Bogaard** (D66) heeft een vraag over het diagram op sheet 6: hoe worden bedrijven betrokken bij het streven om de CO₂-uitstoot te verlagen? (c)

Ten aanzien van de woningen is D66 van mening dat er nog een lange weg is te gaan om burgers bewust te maken van CO₂-uitstoot en de directe relatie met gezondheid. D66 wil weten hoe de gemeente deze bewustwording gaat vergroten. (d)

De ambitie is hoog: 2035 klimaatneutraal. Spreker is op zoek naar landelijke trends en doelen en op welke manier de gemeente Helmond zich daartoe verhoudt. (e)

Mevrouw **Maas** (GroenLinks) heeft een vraag over sheet 3, waar staat: "Vanaf begroting 2018 elk jaar een klimaatbegroting opstellen die kijkt naar vermindering CO₂-uitstoot (en mogelijk andere

indicatoren) in het komende jaar en de drie daaropvolgende jaren.” Zij wil weten welke “mogelijk andere indicatoren” worden bedoeld. (f)

Ten aanzien van een afspraak als de gasvrije stad en de betreffende partners wil GroenLinks weten hoeveel dit procentueel gezien gaat opleveren. (g)

Een laatste vraag is of er andere grootschalige maatregelen zijn te verwachten. (h)

De heer **Rieter** (Helder Helmond) merkt op dat in het taartdiagram op sheet 6 het verkeer niet expliciet wordt genoemd, terwijl dit landelijk volop in de aandacht staat. De vraag is of de gemeente ook denkt aan maatregelen zoals het weigeren van oude diesels. (i)

In algemene zin is spreker het eens met de PvdA die stelt dat de gemeente maatregelen moet inzetten die het meeste rendement opleveren. In het verlengde hiervan, kijkend naar de grafiek op sheet 5, maakt hij zich zorgen: de winst in vijf jaar tijd was ongeveer 4% CO₂-reductie. Om de ambitie in 2035 te halen, is meer dan 6% CO₂-reductie per jaar nodig. Spreker vraagt zich af of dit haalbaar is. (j)

Helder Helmond staat achter de plannen voor een gasvrije stad. Momenteel wordt er gebouwd aan de Heistraat: worden de geplande bouwplannen aldaar aangepast om de woningen aardgasvrij te maken? Hoe gaat de gemeente dit dan doen? (k)

De Annawijk is benoemd als pilot. Spreker wil weten of dit is gedaan in verband met het geplande groot onderhoud aldaar, gezien de volgtijdelijkheid en effectiviteit der dingen. (l)

De heer **Hamacher** (Lokaal sterk) vraagt of het gasvrij maken van woningen en gebouwen wordt overgelaten aan de eigen verantwoordelijkheid en motivatie van betrokkenen, of dat de gemeente van plan is een bepaald stimuleringsbeleid te voeren. (m)

De heer **Van der Burgt** (VVD) heeft een vraag over geothermie, dat als warmtebron nogal wat problemen lijkt te veroorzaken. De vraag is hoe mevrouw De Kort hiertegenaan kijkt. (n)

Verder is de VVD van mening dat de politiek aan de voorkant te weinig is meegenomen tijdens de conferenties. Voor veel mensen is het immers nog steeds een ver-van-hun-bed-show. Spreker maakt zich zorgen over de grootste groep belanghebbenden: de particuliere woningbezitters. Hij heeft uitgerekend dat het klimaatneutraal maken van een woning ongeveer € 48.000 kost. De VVD wil weten op welke manier de gemeente deze groep gaat meenemen. (o)

Mevrouw **De Kort** gaat over tot de beantwoording van de vragen.

- a) De constatering van de PvdA is terecht. In de grafiek is het totaalverbruik van alle bedrijven in Helmond opgenomen en dit neemt toe.
- b) De gemeente maakt voortdurend een afweging welke maatregel de beste effectiviteit oplevert. De wettelijk opgelegde taak om aardgasvrij te worden lijkt op dit moment de meest waardevolle actie om als gemeente op te pakken.
- c) Het traject Duurzame stad wordt samen met de Stichting Bedrijventerreinen Helmond (SBH) doorlopen. Er is een Helmonds Energieconvenant (HEC), waarbij meer dan veertig bedrijven zijn aangesloten. Verder telt Helmond veel koplopers onder de bedrijven, die het erg goed doen op het gebied van duurzaamheid en dit ook uitstralen. Deze koplopers krijgen een podium. Tevens organiseert de gemeente samen met SBH branchebijeekomsten met als doel van elkaar te leren.
De gemeente heeft aan de andere kant nog een flinke opgave in de mkb-sector.
- d) Het betrekken van particuliere woningeigenaren en burgers is een van de moeilijkste opgaven voor de gemeente. Het is makkelijker om afspraken met corporaties te maken over huurwoningen. De onafhankelijke Stichting Energiehuis, die is opgericht in Helmond en wordt gerund door vrijwilligers en deskundigen, is uniek in Nederland. Hier kan iedereen met al zijn vragen terecht. Verder zoekt de gemeente continu naar de juiste projecten en hulpmiddelen om de burgers te bereiken, omdat het de taak van de gemeente is om de energietransitie te faciliteren.
Aan de in oktober 2017 ondertekende intentieovereenkomst is een communicatiecampagne gekoppeld vanuit alle betrokken partners. Verder zijn alle tips welkom.
- e) De landelijke klimaatmonitor laat in stedelijke gebieden een licht dalende trend zien, vergelijkbaar met de lichte daling van CO₂-uitstoot in Helmond.
- f) De gemeente Helmond wil een klimaatneutrale stad worden, wat betekent dat zij ook kijkt naar andere broeikasgassen zoals methaan. Dit zal in de toekomst worden meegenomen in de plannen.

- g) Mevrouw De Kort kan niet aangeven wat aardgasvrij zal opleveren. Dit wordt de komende tijd doorgerekend op basis van de geplande pilots.
- h) Andere grootschalige maatregelen zijn structurele oplossingen zoals geothermie. Het zoeken naar de meest effectieve maatregelen is een continu proces.
- i) De gemeente volgt de autonome ontwikkelingen: het verkeer wordt schoner. Verder is er lokaal fietsbeleid. De Automotive Campus is dé kern van duurzame en slimme mobiliteit, hierin loopt Helmond voorop.
- j) De doorrekening van de heer Rieter is juist: de gemeente heeft nog een eind te gaan. Het programma Duurzame en Gezonde Stad loopt al enkele jaren en de intentieovereenkomst zal ervoor zorgen dat er grote stappen worden gezet. De gemeente voert tal van projecten uit op het gebied van verduurzaming elektra en gas, dus in die zin gaat het om een totaalpakket aan maatregelen.
- k) Het traject Helmond aardgasvrij houdt in dat vanaf 2020 elke nieuwbouwwoning aardgasvrij wordt. Voor de bestaande bouw is het veel moeilijker om aardgasvrij te worden. De plannen voor de Heistraat zijn geen nieuwe ontwikkeling en worden dus niet aardgasvrij. Het streven is evenwel om binnen gemeentelijke projecten met terugwerkende kracht iets voor elkaar te krijgen, maar dit is niet eenvoudig.
- l) De veronderstelling van Helder Helmond ten aanzien van de Annawijk is juist: de renovatie is een ideaal moment om de pilot aardgasvrij op te pakken.
- m) De gemeente heeft voor burgers en bedrijven een duurzaamheidsfonds. Het aardgasvrij wordt door de gemeente gestimuleerd richting corporaties, opdat huurders niet worden belast met het verduurzamen van hun huurwoningen. Verder is het Energiehuis in het leven geroepen, dus de gemeente voert aan alle kanten stimuleringsbeleid.
- n) Momenteel vindt er seismologisch onderzoek in de regio plaats om geothermie op waarde te kunnen schatten. Als geothermie mogelijk is, kan dit enorme duurzaamheidswinst opleveren.
- o) Mevrouw De Kort is van mening dat de raad voldoende is betrokken in aanloop naar de conferentie. Het traject van energietransitie is een heftig traject met heel veel consequenties voor alle inwoners en bedrijven. Zij verwacht de komende jaren dan ook nog veel debatten en discussies in de raad.

Wethouder **Smeulders** schetst een kort overzicht. De gemeente Helmond is goed op weg met de energietransitie, samen met de stad. De klimaatbegroting geeft inzicht in waar de gemeente de komende jaren het verschil dient te maken. De intentieovereenkomst aardgasvrij is hierin een belangrijke stap. Met name de eerste pilots in twee bestaande woonwijken worden erg relevant en zijn bepalend om de rest van Helmond te kunnen enthousiasmeren. Diverse gemeenten in Nederland zijn momenteel met hetzelfde vraagstuk bezig en willen van elkaar leren. De wethouder weet zeker dat er in de eerste fase van de aardgasvrije projecten een onrendabele top zal zijn. De politieke vraag die hieruit volgt is wie die onrendabele top gaat betalen. Deze vraag komt zeker terug in de gemeenteraad.

De positie van de raad wordt de komende jaren erg belangrijk. Er moeten warmteplannen voor alle wijken worden gemaakt, die de raad moet goedkeuren. Dit zal politieke discussie opleveren. Het streven is zo veel mogelijk CO₂-reductie per euro te krijgen. In dit kader noemt de wethouder de bewustwording van nut en noodzaak en de permanente afweging die rondom energietransitie moet worden gemaakt. De gemeente moet zo helder mogelijk richting de inwoners communiceren. Naar aanleiding van de vorige duurzaamheidsconferentie is er een postercampagne in de stad geweest, die de komende tijd kan worden herhaald.

In algemene zin stapt de gemeente Helmond af van de vrijblijvendheid en zij gaat meer gestructureerd en samen met de stad aan de slag.

7. Overzicht begrotingswijzigingen en de stand van zaken post

De voorliggende stukken worden voor kennisgeving aangenomen.

8. Sluiting

De voorzitter dankt de aanwezigen en sluit de vergadering om 21.47 uur.

Aldus vastgesteld in de vergadering van de commissie Omgeving van [datum] 2017.

De commissievoorzitter,
N. Zarroy

de commissiegriffier,
J. Frerichs